

**การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา
กลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
Participatory Administration of Student Affairs of Educational Personnel in
Wang Chao District School Cluster under Tak Primary Educational Service
Area Office 1**

ปองหทัย ปริกเปรม¹ บุศรา เชื้อดี² ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร³ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา⁴
เจษฎา ช.เจริญยิ่ง⁵ จุฑามาศ นวลพริ้ง⁶

Ponghathai Prigprem, Busara Chuadee, Kajornatthapol Pongwiritthon,
Malai Wongruethaiwattana, Jessada Chor Charoenying, Chuthamas nualpring

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซ์และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ ค่าทีและความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก

Received: 2020-12-20 **Revised:** 2021-03-21 **Accepted:** 2021-03-23

¹ โรงเรียนบ้านศรีศิริรักษ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 Ban Srihirirak School
Primary Educational Service Area Office 1. Corresponding Author e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Education, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Education, Northern College

⁵ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand

⁶ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand

เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.45) ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X}=3.77$, S.D.= 0.48) ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.34) ด้านงานปกครอง ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.41) การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารงาน; กิจการนักเรียน; มีส่วนร่วม; บุคลากรทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the level and to compare the level of the participatory administration of student affairs of educational personnel in Wang Chao District school cluster under Tak Primary Educational Service Area Office 1. The population and sample were the school administrators and educational personnel in Wang Chao District school cluster under Tak Primary Educational Service Area Office 1 of the academic year 2020. The samples were determined from using the tables of Krajcie and Morgan with a 95% confidence level and got the number of 113 sample, then applied using purposive sampling method. As the data are important, then it required the respondents to voluntarily provide the information. A 5-level rating scale questionnaire was used as a research tool. The quantitative data were analyzed using the descriptive statistic, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistic, and one-way ANOVA. The research results found that the level of the participatory administration of student affairs of educational personnel in Wang Chao District school cluster under Tak Primary Educational Service Area Office 1 in overall was at a high level ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.24). Once considering each aspect, it was found as follows: student welfare ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.45), student activities ($\bar{X}=3.77$, S.D.= 0.48), student support system ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.34), and administrative work ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.41). The test compared the characteristics of the respondents who different in gender, age, position, and work experience showed the average level of the participatory administration of student affairs of educational personnel in Wang Chao District school cluster under Tak Primary Educational Service Area Office 1 with no different at a significance level of 0.05.

Keywords: Administration; Student Affairs; Participation; Educational Personnel

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การกระจายอำนาจและบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้จากสาระบัญญัติกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้หน่วยงานดังกล่าวต้องมีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนที่มาจากคณะต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกจากนี้ยังมีสาระบัญญัติอีกหลายประการที่กำหนดเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการระบุให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่โดยประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐาน (Ministry of Education, 2012) การปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้เป็นรูปแบบการบริหารงานที่บุคคลหลาย ๆ คนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกันกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจเพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษา โดยอยู่ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มเข้าไป มีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารนั้น ๆ แทนสมาชิกเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้มากที่สุด การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา โดยเน้นเรียนและเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งยังเป็นการให้ครูอาจารย์มีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้น จนสามารถให้การช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ดี เก่ง มีความสุขและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามวิถีไทย สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูใหญ่มีหน้าที่จะต้องดำเนินงานทุกอย่างภายในโรงเรียนเพื่อให้กิจกรรมนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยยึดหลักการว่า โรงเรียนพยายามให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสมาเป็นนักเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มอำเภอวังเจ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังขาดประสิทธิภาพ เกี่ยวกับโครงสร้างของรูปแบบองค์ประกอบของการบริหารการมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคลและบุคคลรวมทั้งบทบาทหน้าที่ที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารไม่มีโครงสร้างรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน ทำให้การบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของโรงเรียนขาดประสิทธิภาพอันจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบันนี้ประกอบกับในปัจจุบันการบริหารงานยุคใหม่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีแนวโน้มการศึกษาก้าวหน้ายิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) กลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เป็นรูปแบบในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของทาง

โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย นโยบาย เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จและกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพในการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนโดยเฉพาะนโยบายโรงเรียนในข้อที่ 3 คุณภาพของกลุ่มสนใจและกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ทั้งนี้เนื้อหาที่นักเรียนได้รับปริมาณและคุณภาพที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลเปรียบเทียบในภาคเรียนที่ผ่านมาเป็นตัวชี้วัด ข้อที่ 4 การส่งเสริมนักเรียนให้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับปฐมวัย มาตรฐานที่ 7 แนวทางการจัดการศึกษา ข้อที่ 7.4 สร้างการมีส่วนร่วมและแสวงหาความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านที่ 4 มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ตามวิสัยทัศน์ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนดขึ้น ผลการประเมินสถานศึกษายังต้องมีการจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและมอบหมายงานให้ตรงตามคำสั่งคำชี้แจง ผู้รับผิดชอบชี้แจงผู้รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนตามแผนพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษาซึ่งมีแนวทางในการบริหารคือ ตรวจสอบกิจกรรม งบประมาณเสนอโครงการแก่ทางโรงเรียนเพื่อพิจารณาเพื่อออกคำสั่งเตรียมการประชุมชี้แจงครูทั้งระบบดำเนินตามกำหนดการรวมไปถึงสรุปบันทึกการทำกิจกรรมตามโครงการการสรุปโครงการจากความรับผิดชอบเกิดปัญหาในการดำเนินงานบ่อยครั้ง เช่น การติดต่อประสานงาน การจัดทำแผนงานการบริหารงาน การทำแผนงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ จึงทำให้ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนยังไม่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เนื่องจากบางครอบครัวผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1, 2563)

บริบทของความสำคัญข้างต้นคณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และก่อให้เกิดการบริหารจัดการงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพคุณภาพให้ทางโรงเรียนมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องและเหมือนกันซึ่งได้ประมวลความรู้จากการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านสวัสดิการนักเรียน 2. ด้านงานปกครอง 3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสามารถที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 162 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ การบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนั้นค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดจนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่า มีการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (Kajornattthapol et al., 2020). โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.73 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา คณะผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (t- test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 113 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 มีอายุ 36 - 45 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 มีตำแหน่งครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 88.5 มีประสบการณ์การทำงานสูงกว่า 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสวัสดิการนักเรียน ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.45) ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X}=3.77$, S.D.= 0.48) ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.34) ด้านงานปกครอง ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.41) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยภาพรวม

การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วม	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านสวัสดิการนักเรียน	3.78	0.45	มาก
2. ด้านงานปกครอง	3.65	0.41	มาก
3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.72	0.34	มาก
4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน	3.77	0.48	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.73	0.24	มาก

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านสวัสดิการนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนทรัพยากรให้กับนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดบริการยานพาหนะที่สะดวกและปลอดภัยของนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเติมเต็มศักยภาพให้นักเรียน โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์จากกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=33.87$, 3.86 และ 3.84) ตามลำดับ

2. ด้านงานปกครอง ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบในการประสานงานติดต่อประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด, ผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครอง และระเบียบวินัย ($\bar{X}=3.89$, 3.85 และ 3.84) ตามลำดับ

3. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ, ผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาต่อ, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดหาแหล่งทุนและจัดสรรทุนการศึกษานักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ($\bar{X}=3.97$, 3.91 และ 3.89) ตามลำดับ

4. ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมชมรมประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดระบบประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ, ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ($\bar{X}=3.89$, 3.83 และ 3.78) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารงาน กิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ที่แตกต่างกัน

การบริหารงาน กิจการนักเรียนแบบ มีส่วนร่วม	เพศ		อายุ		ตำแหน่ง		ประสบการณ์ การทำงาน		ขนาด สถานศึกษา	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig
1. ด้านสวัสดิการ นักเรียน	-1.18	0.24	1.57	0.21	-0.86	0.39	0.46	0.65	-1.95	0.05
2. ด้านงานปกครอง	-0.90	0.37	0.37	0.78	-0.03	0.98	1.11	0.27	2.77*	0.01
3. ด้านงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	1.05	0.30	0.06	0.99	0.76	0.45	-1.29	0.20	2.14*	0.04
4. ด้านงานกิจกรรม นักเรียน	0.10	0.92	0.36	0.70	0.51	0.61	1.01	0.32	-2.23*	0.03
โดยภาพรวม	-0.51	0.61	0.11	0.90	0.11	0.91	0.75	0.46	-0.10	0.92

* แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, $S.D.=0.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสวัสดิการนักเรียน, ด้านงานกิจกรรมนักเรียน, ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ด้านงานปกครอง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สามารถสนับสนุนทรัพยากรให้กับนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบในการประสานงานติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมชมรมประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา เวชกรณ์ (2559) ผลการวิจัยสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในอันดับมาก อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการนักเรียน และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านงานแนะแนว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บุญดอก (2559) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจการนักเรียนของครูโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการควบคุม ด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตรและด้านการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภา ชมภูธัญ และสมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2559) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติตาม

ทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รองลงมาคือ งานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ลักษณะสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า จังหวัดตาก เขต 1 ที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า จังหวัดตาก เขต 1 สามารถสนับสนุนทรัพยากรให้กับนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบในการประสานงานติดต่อประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมชมรมประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ส่งผลให้การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของ วราภรณ์ บุญดอก (2559) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ การบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาควรมุ่งเน้นที่จะสามารถสนับสนุนทรัพยากรให้กับนักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบในการประสานงานติดต่อประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมชมรมประเภทต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไปควรให้มีการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาประถมศึกษาในเขตอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกัน ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพหรือมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาประถมศึกษาและในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธนาภา ชมภูธัญ และสมลักษณ์ พรหมมีเนตร. (2559). การบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะ
เราสองแคว สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. การประชุมวิชาการและเสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัยใช้องค์ความรู้สู่ความยั่งยืน.
3(1), 957-962.
- วรภรณ์ บุญดอก. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก เขต 1. (2563). แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ.2563-2565
ภายใต้ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. สืบค้น 18 ธันวาคม 2563, จาก
http://myoffice.takesa2.go.th/myoffice/2563/data/tkk3/25630505_102001_4581.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ส่วนท้องถิ่น.
- อาทิตยา เวชกรณ์. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Kajornattthapol Pongwiritthon, Salinee Chaiwattanaporn, Sikarnmanee Syers, Pakphum
Pakvipas, Sutteemon Chongesiroj. (2020). Development Guidelines of
Transformational Leadership of the School Administrator of Schools in Special
Economic Zone: Chiang Rai. *Journal of Legal Entity Management and Local
Innovation*. 6(6), 1-15.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.
- Ministry of Education. (2012). *The role of teachers in Active Learning*. Retrieved February
22, 2020, from <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=12972&Key>.